

© Deze tekst is auteursrechterlijk beschermd en mag alleen verspreid worden voor onderwijsdoeleinden.

Boek : Waar komt dat gedrag vandaan? 20 tips en interventiestrategieën voor leerkrachten

Auteur : Barbara Bateman en Annemieke Golly
Lannoo

Bespreker : Ilse Van Praet en Inge Baeten

Datum : 31 maart 2009

1. In een notendop

Er zijn kinderen die in klassituaties, op de speelplaats en elders gedrag vertonen dat we als leerkracht niet kunnen tolereren. Soms is het van die aard dat het gedrag het kind in zijn sociale situaties in de problemen helpt. Of dat het andere kinderen hindert in het klasgebeuren en bij hun ontwikkeling, maar het kan ook zijn dat het vervelende gedrag de leerkracht stoort en daardoor ontzettend veel energie van die leerkracht opeist. Belangrijk is om te ontdekken waarom, wanneer, hoe dikwijls, hoe lang, dat gedrag zich vertoont.

In dit boek worden een aantal heel concrete tips aangehaald en verduidelijkt met zeer herkenbare voorbeelden.

Later in het boek worden er ook suggesties gedaan hoe je een GGG (gebeurtenis, gedrag en gevolg) kan opmaken en een GIS (gedragsinterventieschema) opstellen voor de leerling individueel.

Stapsgewijs leer je hoe je moet kijken naar probleemgedrag, er wordt je uitgelegd hoe je aan de slag moet gaan om dat gedrag om te keren en welke facetten allemaal belangrijk zijn bij deze actie.

2. De moeite ?

Omwille van zijn onmiddellijke toepasbaarheid en het feit dat er niet met theorie rond je oren wordt geslagen, is dit een ontzettend praktisch "eerste-hulp-bij-probleemgedrag-boekje" !

Het leest bijzonder vlot, het frist op wat je reeds weet vanuit ervaring of vanuit je opleiding, maar het geeft ook nieuwe ideeën en oplossingen.

De lay-out van het boek is zeer overzichtelijk. Aan de hand van tekeningetjes, duidelijke titels en staakwoorden, vind je snel je weg in de 20 verschillende tips en de hoofdstukken die de verschillende strategieën behandelen.

3. Wat ?

Stilstaan bij volgende vragen:

- waar komt dat gedrag vandaan ?
- hoe schep ik een positieve omgeving voor mijn leerlingen ?
- hoe kom ik tot een zinvol gedragsinterventieschema ?
- het meten van vorderingen in gedrag ?
- zelf basisplannen maken

PS: in het laatste hoofdstuk worden concrete voorbeelden beschreven van kinderen uit verschillende graden en/of soorten gedrag en al de gezette stappen om tot een oplossing te komen.

4. Wie ?

Het boek behandelt het gedrag van elk kind (probleemgedrag, maar geeft ook preventieve tips om probleemgedrag te voorkomen) vooral in schoolse situaties. De informatie die wordt gegeven, is echter ook toepasbaar buiten de schoolmuren. Naast probleemgedrag bij kinderen, laat het boek je ook stilstaan bij het belang van je eigen leerkrachtenstijl en de invloed hiervan op de leerlingen (klasgroep).

5. Voor wie ?

Leerkrachten (zowel regulier als buitengewoon onderwijs)
Zorgteam

6. Leestip:

De korte, toch zéér veel zeggende tips (die slechts 25 bladzijden innemen), zijn een aanrader voor elke klasleerkracht. Ze frissen op, geven nieuwe impulsen en laten je nadenken over je persoonlijke stijl:

- Onderwijs de regels direct: Doe voor en speel rollenspelen over hoe het wel en niet moet. Gebruik motivatiesystemen voor de hele klas. Bekrachtig daarna nog af en toe als geheugensteuntje.
- Houd je aanwijzingen kort en duidelijk: Gebruik concrete taal. Zeg tegen de leerlingen wat ze moeten doen, niet wat ze moeten laten.
- Laat duidelijk weten wat de consequenties van onaanvaardbaar gedrag zijn: Bedenk goed wat in jouw klas onaanvaardbaar is. Bedenk welke stappen je zult ondernemen als onaanvaardbaar gedrag zich voordoet.
- Als onaanvaardbaar gedrag van de leerling niet verandert, dan moet het gedrag van de leerkracht veranderen: Besef dat als het gedrag niet verandert jouw optreden klaarblijkelijk niet werkt.
- Voorspelbaarheid is de sleutel: Als de school voorspelbaar is, dan is het eenvoudig voor de leerlingen om hun keuze te maken.
- Werk met collega's en ouders samen.

Wanneer je aan gedragsverandering wil doen, dan moet je er ook voor zorgen dat het zal gaan over dingen die meetbaar zijn ! Dat wil zeggen dat je reeds van bij het begin ook heel concreet en héél objectief moet kijken naar het gedrag van het kind in kwestie. In het boek wordt daarvoor het GGG voorgesteld. Dit hebben wij persoonlijk bij een aantal leerlingen uitgeprobeerd en heeft voor verrassende resultaten gezorgd. Je kan er gemakkelijker uit opmaken wat het gedrag juist veroorzaakt zodat je ook beter kan anticiperen.

Bij het opstellen van een GIS (het gevolg op een GGG) is het héél belangrijk dat we zullen spreken over meetbaar doelgedrag. In het boek wordt duidelijk verteld aan welke criteria die doelen moeten beantwoorden, willen ze ook effectief zijn.

Met dit GIS wil je bereiken dat er concreet wordt nagedacht over het probleemgedrag, de huidige reacties van de andere leerlingen en school hierop, de leerling zelf en zijn interesses en de gepaste werkvorm voor dit kind (bv. Een beloningssysteem).

De laatste stap in het hele proces is het opstellen van een stroomdiagram. Dit is een visueel schema dat aan alle betrokkenen wordt gegeven zodat iedereen weet hoe te handelen op bepaald gedrag van de betreffende leerling.

Het lijkt alsof het ontzettend veel werk vraagt om tot het uiteindelijke stroomdiagram te komen, MAAR uit het effectief werken met dit boek blijkt dat je héél snel alles in kaart kan brengen en tot verrassend resultaat kan komen.

PS: al deze informatie krijg je in slechts 120 bladzijden !

7. Bestelinformatie

Bij [Lannoo](#) voor € 19,50

8. Meer info

Meer van Annemieke Golly :

[Goed gedrag kun je leren!](#) reikt doelmatige strategieën aan om het gedrag van leerlingen te kunnen beheersen op het niveau van de school, de klas én individueel. Het is een compleet programma om antisociaal gedrag van kinderen in de leeftijd van 4-18 jaar op school zo vroeg mogelijk aan te pakken en om te buigen naar positief gedrag. Het gaat uit van drie pijlers: respect, verantwoordelijkheid en veiligheid.

[De eerste stap](#) , een vroeg-interventieprogramma dat ondersteuning kan bieden. Probleemgedrag van jonge kinderen kan een kopzorg zijn voor betrokken leerkrachten en ouders. Met 2011, onderwijs op maat, in het vooruitzicht. [De Eerste Stap](#) is er voor leerkracht én ouder. Klik [hier](#) om het artikel uit *De wereld van het jonge kind* te lezen (pdf).